

סגן דן דרור ז"ל

בן אילנה ושלום

נולד במנרה

בתאריך כ"ג בשבט תש"ה, 6/2/1945

התגורר במנרה

התגייס באוקטובר 1963

שרת בחטיבת הצנחנים

נפל במלחמת ששת הימים, בירושלים

בתאריך כ"ח באייר תשכ"ז, 7/6/1967

נקבר בבית העלמין במנרה

הותיר אחריו אישה ובת

בן 21 בנפלו

קורות חיים

בן שלום ואילנה. נולד ביום כ"ג בשבט תש"ה (6.2.1945) בקיבוץ מנרה. אביו, חבר קיבוץ לשעבר, היה קצין ב"הגנה" ולאחר מכן - בצה"ל בדרגת סגן-אלוף, שמילא תפקיד במטה הכללי; אף אמו - מחברי הקיבוץ הראשונים. דן סיים את לימודיו בבית הספר היסודי במנרה ואת בית הספר התיכון בכפר סולד. למד במכון להשכלה בכתב והתכוון לקראת בחינות הבגרות. נטיותיו שונות היו ומגוונות; חשבון וגיאוגרפיה, טבע וכימיה. היה פעיל בחטיבת בני הקיבוץ ועבד בתנועה בארגון גרעין למנרה. עסק במלאכות יד שונות. בהגיע זמנו לצאת לצבא היו לו לבטים קשים: הילך לנח"ל יחד עם גרעינו או היצא לחיל קרבי? לבסוף גויס לצה"ל באוקטובר 1963 והתנדב לחיל הצנחנים ובו מצא כר נרחב לעבודה. עבר קורס צניחה ואז נגנזו הרבה מחלומותיו על בחינות בגרות ועל לימוד רפואה, כי בדצמבר 1964 סיים קורס מ"כ בצנחנים, ביוני 1965 עבר קורס קצינים והיה אחד החיילים הטובים. כאשר סיים את הקורס חזר לשרת ביחידתו בצנחנים בתור מ"מ. כאשר שוחרר מן השירות היה בדרגת סגן. תוך כדי עבודה בגרעין, התחיל מתכוון לבחינות בגרות ועמד בכמה מהן. לפני מלחמת ששת הימים נקרא לדגל והיה דמות של קצין צעיר אך מעולה ומפקד מוכשר ביותר ההולך תמיד בראש

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

חייליו. למרות גילו הצעיר התקשר אל אנשי מחלקתו, מצא שפה משותפת עמהם ואמנם הוא רכש את אמונם. בזמן כיבוש העיר העתיקה הלך בראש המחלקה, ובפריצה לשער שכם, ביום כ"ח באייר תשכ"ז (7.6.1967), הוא היום השלישי לקרבות, נפל בקרב על כיבוש העיר העתיקה. הניח אשה וילדה (כבת חצי שנה בנפלו). הובא לקבורה בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים ולאחר מכן הועבר למנוחת עולמים בבית הקברות במנרה. ב"שלושים" לנפלו הוציא קיבוץ מנרה עלון לזכרו. במלאת שנה לנפלו הוציא הקיבוץ חוברת לזכרו הנקראת "הרים סביב". בספר הזכרון, "אשר נפלו במלחמה", לבני הקיבוץ המאוחד שנפלו בימי מלחמת ששת הימים ולאחריה. הובאו רשימות לזכרו. בספר "מאירות גברו" של מפקדת הצנחנים הובאה ביוגרפיה שלו ותיאור הקרב האחרון. גם ב"גוילי אש", כרך ד', ילקוט עזבונם של הבנים שנפלו במערכות ישראל, הובא מעזבונו.

א

כשמתגבר בקרבי ה"אני" שלי והנני חושב על מה שאצטרך לבצע,
שוב יש בי פסיחה על שחי הסעיפים... — — —
אך כעת אין דבר שהייתי רוצה בו יותר מאשר להיות בבית וכך
סתם לעבוד בשלחין — יום אפור של אורח.

7.1.1963

טובה, שלום!

— — — אמנם רק לפני כשעתיים סיימתי כתיבת מכתב אליך
אבל נדמה לי שוב שאין זה מספיק ושלא במכתבים רבים, ואולי לא
במלים, אצליח לבטא את מה שאני חש בלפיד, ולכן, ילדה, אני
נותב היות וזאת היא הדרך היחידה בתנאים הנוכחיים למסור לך
ולספר לך על אותן רגשות החבויים בתוכי.

טובה שלי! את חוזרת וכותבת במכתבך וזה כאילו עולה ומתפרץ
טוֹכך — ואני גם אני נדבק באותו עצב של געגועים השופעים מתוך
מכתבך. כל מכתב ממך, ילדה, הוא שמחה ועצב; שמחה על מכתב
הנחמד בכתב-ידך, מכתב אשר אני יודע שאת, אהובה, נגעת בו
וכן-מה לפני-כן ואני מנשק אותו ומאמצו אל לבי; והעצב — זה
העצב האופף אותי בשל סיבות חבויות בין דפיו של המכתב. כל מלה
זלך מהלכת געגועים ואהבה, מעציבה ומרטיטה, מפני שאין בכוחי
לחוש זאת ביתר מוחשיות מאשר קריאה בעיני.

ילדה, דיברת פעם על שיתוף בחוויות, במחשבות וברגשות;
דיברת על חברות כנה ועל אהבה נאמנה. הסכמתי עמך מיד לכשקראתי
ואת במכתבך ואני רוצה להביע לפניך אותם הדברים אשר אני חש.
אבל שוב נדמה שהשפה העברית, או כל שפה אחרת, ענייה מדי
מהביע כל זאת.

היום יום שלישי ובעוד יומיים ומחצה אהיה על ידך בבית, בחדר
חם, אשב ואלחץ את ידך ואשק לך על מצחך. הו, כמה מחכה אני
לאותם רגעים בהם נשב כך ביחד, וכמה פוחד אני שוב מאותה פרידה
אשר תבוא בהכרח לאחר פגישה זאת. כן, ילדה, מסתבר שכל שמחה
מהולה במעט עצב, אבל ברגעים האלה בהם אפגשך אינני רוצה
לדבר ולחשוב על אותו עצב; ברצוני לדחותו ולשמוח ולהיות מאושר
אתך כאילו אין דבר קיים מלבד שנינו.

ב

30.1.1964

יפה פה. מזג-אוויר — ספק גשום ספק אביבי. הכל ירוק. בקיצור
— "פיקניק". נו, כמובן, זו הגומה. אך למרות זאת, עצם העובדה
שבונים אימונים אני יושב וכותב כשקת הרובה משמשת שולחן, מראה
על שלוה — אמנם רגעית, אך בכל זאת...

נו, וככה ההרגשה האישית אינה רעה. עתים אתה נתקף ביאוש
וגני כאשר אתה מתכונן על עצמך ומתחיל להרהר בתכלית אשר
לשמה אתה הולך כבר שבועיים בלי להתרחץ והשינה בלילות אינה
נוחה ביותר ומלאה תזוזות. וכל זה — בשביל מה? כל זאת כדי
ללמוד להרוג ובצורה הטובה ביותר! אמנם ההרג הוא דבר שבהכרח,
כדי לשמור על אינטרסים של מדינה ועל שלום-חושביה. אבל

ג

23.3.1964

נותרה כשעה עד מיסדר-הצניחה הראשון בחיי. לפי שעה
ההתרגשות לקראת המאורע עוד לא כל כך גוראה. אולם ככל שמתקרב
הרגע גוברת המתיחות. מסביב נשמעות כל הזמן הלצותיהם של
החברים, הנובעות מתוך עצבנות, ומובן שגם אני איני טומן את ידי
בצלחת. דומה שאחד מוסר לרעהו את המלים האחרונות ומה למסור
לחבר'ה, להורים — ובכלל, בכל הבית יש אווירה מתוחה.
אמנם לא הייתי מבולבל אך היתה זו חוויה שספגתי בכל חמשת
חורשי. ראשית, הפחד מפני הבלתי-נודע; אחר-כך, התעלמות מכל
דבר; ולבסוף, לאחר פתיחת המצנח — ההרגשה הנפלאה של ריחוף
בין שמיים וארץ. השניות הופכות לשעות. ופתאום — חבטה, גילגול
— ואני על הארץ. ומיד למקום-הריכוז וכבר אני יושב וכותב לך, כי
באוויר לא הצלחתי לכתוב.

נולד יום חדש. זמן הצניחה השנייה הגיע. מזה שעתיים אנו
יושבים על המסלולים ומחכים שמזג-האוויר ישתנה והערפילים ייעלמו.
ובינתיים מספרים בדיחות ומשוחחים על ענייני דיומא. ההתרגשות
פחותה משהיתה ביום אתמול. הלוואי ונעלה כבר למטוסים. הציפיה
הזאת יכולה "לאכול" לפעמים. החלטנו לא לחזור בלי כנפיים וכובע
אדום. אולם כנראה שהקב"ה אינו מתחשב בנו ועלול להוריד גשם.
הצניחה השנייה היתה פנטסטית. הגעתי לארץ באיטיות ולא
היו תקלות. בקיצור — נהדר!

ד

9.8.1964

אחרי יום של עבודה מפרכת בחריש ועל כל זאת תנאים של
נער-תנועה באחד המחנות הארציים — זהו בערך מצבי כעת;
אימונים מחמש בבוקר עד שבע בערב עם הפסקה קלה לארוחות —
והי מנת-חלקו של צנחן שלך... מה אגיד ומה אדבר? אולי היאוש
והעייפות, הכמיהה לפינה שקטה ולנערתי האוהבת...
החלה הסידרה אשר עם סיומה סוף-סוף תחלוף תקופת החיילות
ונתחיל את קורס המ"כ. אומרים כי זו תהיה תקופה קשה, אולם
דברים קשים אין במ כדי להתרועע אותי. ומי כמוך יודע עד כמה אוהב
אני להתמודד עם הקושי. רק דבר אחד נראה מציק — העובדה, כי
במשך ארבע שבועות רצופים אחיה על מכתבים בלבד בלי יכולת
לראות אותך. לא קשה לך להבין זאת היות ומצבך דומה. לכן, נערה
שלי, בואי נעשה הכל כדי שלפחות המכתבים יגיעו תכופות ויכסו —
ולוא אך במעט — על החסר.

אני עומד לגמור כעת כי אני עייף-עייף. יכול להיות שלא אוכל, בגלל תנאים אובייקטיביים, לכתוב לך עד סוף השבוע — ואתך הסליחה.

המון נשיקות על עיניך הנוצצות.

שלך, באהבה רבה,

לקפוץ אליך איכשהו השבוע לפתח-תקווה אלא שקשה לי להבדל זאת כעת ולכן אני נפרד ממך מלא תקווה. טלי, אני רוצה שתכתב לי השבוע — כי זקוק אני לזה כאוויר לנשימה.

להתראות, ילדתי, והחזיקי מעמד.

שלך, באהבה רבה וכנה,

ה

15.4.1964

— — —
טלי, טלי שלי! כמה הרבה אהבה חש אני בכל פעם שאני מבטא שם זה שלך. אין זה שם שהכל קוראים לך בו. זהו הייחוד שלך בעיני, טלי שלי, ואינני רוצה כי איש מלבדי יקרא לך כך, טלי...

1

31.1.1966

לטלי שלי, שלום שלום!
לספר לך כי קר לי כעת בכפות-הרגליים; לאמר לך כי כל בגדי ספוגים מים; לתאר לפניך את צורתי המזונוחת, ללא תסרוקת ומקלחת — לא לשם כך אני כותב, אלא מפני שרוצה אני להכניסך אל האווירה האפרורית הזאת שבה אני שרוי, כדי שתדעי ותביני איזה גורם את משמשת בחיי אלה. פשוט, קרן-אור, פינה למחשבה על חום, טוב ואושר! זהו בעצם הכל. אך זה מורכב מאד וקשה לי לסכם בכל פעם במלים את הרגש הזה העמוק כל כך אליך.

טלי, אילו רק הבנת כמה אוהב אני אותך; אילו רק שיערת את גדלה של אהבה זאת — כי אז לבטח היתה מתקבלת תמונה אחרת. אלא שנדמה לי לפעמים שאין את מרגישה באהבתי זו ומיד קופצת עליך החמה או הרוגז והכל יורד לטמיון. שוב אין שמחת-אהבה. בשבת האחרונה בלינו שעות רבות יחדיו אלא שכל הזמן עוד רובצת לנגד עיני אותה הבעה עצובה והאשמה בפניך על כי חייב הייתי לחזור בשבת. טלי, אל לך לטעות בי לפחות בכך: בטוח אני שאת תסכימי אתי ולא תמחי את דברי מעל לוח-לבך. שנינו יודעים מהי דעתי או דעתך על השירות הצבאי, אולם גם לך ברור שכל דבר שחייבים לבצע מבצעים אותו על הצד הטוב ביותר ובמסירות המלאה גם אם הדבר פוגע בחיינו הפרטיים. לכן, טלי, את חייבת להבין ולסלוח. פשוט, לפעמים אין ברירה!

יודעת את, נערה, במה אני רוצה ברגע זה יותר מכל? להיות עמך, לצאת לטייל בין הארנים, לראות יקירתך קטן נחבא בין העלים ולהיות שמח על הימצאותו של אותו יקירתך ולראות גם את שמחתך בו, לחוש שוב שאנחנו יחד, שכל הסובב אותנו לנו הוא ולמען אשורנו.

— — —
כך שוכב אני ומהרהר בשנינו וזוכר בשעות היפות של ליל-שבת. זוכר אני אותן לחישות שלך וכמהה אני לחוש את קרבתך ולשמע שוב את קולך ולדעת שאת שלי. טלי, טוב לי כך, להרהר כך ומדי פעם בפעם להוסיף עוד משפט למגילת אהבתי אליך אלא שעוד נכונה לפני עבודה לילית. לכן, טלי, אנו נפרדים עתה. אני מקווה שאוכל

ז

30.1.1967

עלי ונלי, שלום רב!

לא בכל יום יושב אני להריץ אליכם מכתב אלא שהפעם ישנה סיבה מיוחדת. וודאי כבר ניחשתם. ובכן, נולדה לנו בת קטנה וחמודה. קוראים לה גלית — והיא התינוקת החמודה ביותר בעולם. העיקר, עלי, אני אומר לך שעד כה לא ידעתי מה זה אושר. אבל כשאני יושב כשגלית, בת-השבוע, בידי ומביט בה עמוק בעיניים ומנסה להעלות על שפתותיה חיוך קל — אז כל האופל והרע שבעולם פורחים להם ורק החמימות של תינוקת זו מציפה אותך. הרגשה נפלאה כזאת!

טובה מרגישה את עצמה פחות או יותר מצויין — קצת עייפה מהתרוצצות בכל שלוש שעות לבית-התינוקות. אבל מה אפשר לעשות? גלית קטנה היא ורוצה מאד לגדול; ובכן היא אוכלת הרבה ואמא שלה מוכרחה לדאוג לה.

מלבד בשורה זו של הולדת גלית הרבה לא התרחש אצלנו. ממשיכים לחיות ומתבססים לאט לאט בעמדותינו.

אני לומד ומתכוון לקראת בחינות-הבגרות באפריל ומקווה להצליח. חוץ מזה חורף אצלנו וכמה פעמים כבר ירד שלג השנה. קר...

קיבלתי צו-קריאה לקורס קמ"נים של 55 יום ועדיין אינני יודע איך לצאת מהעסק. אבל ברור לי שלא אשאיר בבית בת כזאת ואשה חמודה כזאת ואסע לי לחדשיים.

בחופה הפסקתי לעבוד. כעת אני מתעסק רק באירגון הגרעין בעפולה. נראה שיש תוצאות טובות. — — —

ח

26.5.1967

טלי וגלית שלי היקרות!

אבא נמצא עכשיו אי-שם. איש איש כותב מספר מלים לאהובות עליו ביותר. אין אני יכול לכתוב לכם כלום על הנעשה כאן. העיקר: פגשתי רבים וטובים שהתעניינו בכך — ובמיוחד בכך גלית שלי. מחר, גליתי, ימלאו לך ארבעה חדשים. לא זמן טוב בחרת לך להיוולד. רוצה אני בשלווה שלנו המשפחתית.

— — —
אינני יודע בינתיים מתי אכתוב נוספות. החזקנה מעמד. — — —
אני רואה אתכן לנגד עיני שמחות כל הזמן ורוצה שכך יהיה. מתי נשוב הביתה? אל תשאלו. איש איננו יודע תשובה לכן. אולם מקווים שבמהרה.

להתראות והמון נשיקות לגלית ולטלי

מאבא

ט*

טליק, המורל גבוה. אני מקווה שגם אצלך כך. שמרי על האוצר
הקטן שלנו. אבא יחזור והכל יהיה מאה אחוז. מסרי דרישת-שלום
לכולם — ובאמת, החזיקי מעמד (ובעיקר מורלית).

4.6.1967

אני מסיים בהמון נשיקות, טליק. כי אני אוהב את שתיכן יותר
מכל דבר. זוהי תכלית מלחמתנו היום. להתראות בקרוב!
שלכן, באהבה רבה בלי גבול,
אבא — אי-שם בדרך...

לסלי וגלית שלי!

חוקו ואמצו! הכל יעבור וייגמר בכי-טוב! הדריכות רבה ואנו
סכנים לכל דבר. אשתדל להמשיך לכתוב במשך כל הזמן עד שובי
הביתה.

מנבכי לבי

עצב לבי הערב
ושמחה אין בו.
אמרי לי, ילדתי,
שלמה הוא עצב?

יתום הוא לבבי -
כי אהבה בו יש.
הלא תאמרי לי, נערת,
איכה תרחק אהבתי?

עצב לבי הערב
ומשאליתי אחת:
רוצה אני לראות אותך,
לפגוש בך - לו גם במבט.

בצאתי פגשתי בך
שחומת התלולים,
וסוד מתוק לחשתי לך -
ואור לך בפנים.

לחיות יחדו החלטנו,
קשורים חיות לעד.
מתנת האהבים קבלנו -
גדולה זו המתת!

27.12.1965